

Koscelanka

OBECNÝ OBČASNÍK

December 2025
Roč. XXI.
Číslo 1

**POŽEHNANÉ, V ZDRAVÍ A V SPOKOJNOSTI PREŽITÉ VIAŇOCÉ
PRAJÚ STAROSTA OBCE, POSLANCI A PRACOVNÍCI OBCE**

*Daj, Bože, šťastia, zdravia
a hojného požehnania.
Zošli pokoj tomu domu,
hriech nech ide dolu vodou.
Mnoho čnosti, veselosti,
málo zlosti, dobrých hostí.
Pochválen Pán Ježiš Kristus!*

*Vinšujem vám, vinšujem,
na peci koláč čujem
a v kapsičke jeden – dva,
dajte mi ich ohľadva!
A na stole nožiček,
odkrojte mi kúštiček!
Na prídavok klobásku
a do fľašky pálenku.*

*Náš maličký Ježišku,
hudieme ti pesničku.*

*Na husličkách ju, ju, ju
a na gajdách du, du, du.*

(Z divadelnej hry
Idem k Ježiškovi
od Márie Kočanovej, 1940)

Milí Kostolančania,

po dlhšej odmlke prichádzame s novým číslom našich obecných novín do vašich schránok, aby sme vás mohli informovať o dianí v našej obci, o aktualitách, úspechoch i problémoch.

Posledné roky fungovania našej obce sú poznačené zložitými okolnosťami, ktoré majú vplyv na rozpočet. Spoločnosť sa ocitá neustále v rôznych krízach a stabilita garantovaných príjmov obcí klesá. V mnohom sa pri správe obecných záležitostí musíme uskromniť a nie je možné riešiť všetko, čo je pre rozvoj obce potrebné. Každá nová aktivita, ale aj dokončenie rozbehnutých projektov, si vyžaduje veľké úsilie. Nech je táto ťažšia doba aj nástrojom vzájomného pochopenia, utuženia vzťahov a možno aj pracovných návykov, ktoré sme už rokmi stratili a vo všetkom sa spoliehali, že to za nás spraví obecný úrad.

Optimizmus nás však opúšťať nesmie a aj v tejto náročnej ekonomickej dobe poznačenej geopolitickými zmenami sa budeme usilovať o to, aby sme obec posúvali dopredu.

Keďže noviny dlhšie obdobie neprichádzali medzi vás, dovoľte, aby sme si zhrnuli posledné obdobie a všetko to významnejšie, čo sa v obci udialo.

Na území obce boli završené opravy krajských ciest v správe Košického samosprávneho kraja. Išlo o finančne náročné investície a okrem **komplexnej rekonštrukcie Staničnej ulice** sa zrealizovala aj **prvá etapa rekonštrukcie cesty do obce Sokol'**. Bola to investícia vo výške takmer 1 mil. eur. Obec na Staničnej ulici z vlastného rozpočtu postupne dobudovala **chodník pre peších**, ostáva ešte dokončiť úsek okolo bytového domu Staničná č. 17 (s majiteľmi bytovky je potrebné zrealizovať posun oplotenia).

Na rekonštrukciu cesty do Sokola nadväzovala **rekonštrukcia obecnej cesty – Sokolskej ulice a časti Dlhej**, kde bol položený nový asphaltový koberec v dvoch vrstvách. Táto ulica dostala po prvýkrát v histórii bezprašný povrch, kvalita života v tejto časti sa preto výrazne zlepšila. Nový povrch dostala aj časť Strmej ulice. Rekonštrukciou týchto ciest sa celkovo skrášlila aj táto časť dediny.

Na Staničnej ulici pred zdravotným strediskom bolo **rozšírené parkovisko** o vegetačnú dlažbu. Priestoru sme sa venovali aj v rámci **projektu Mašina písa...** a v centre i v parku boli osadené informačné tabule venujúce sa železničnej histórii obce.

V centre sa podarilo z regionálneho príspevku Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR vybudovať **nové ekologické parkovisko** s použitím vegetačných tvárnic.

Zrealizovali sme **vodorovné dopravné značenie** a na Železničnej ulici bola osadená dopravná značka „Zóna 30“ a vyznačené parkovacie miesta pre obyvateľov a návštevníkov bytových domov Železničná 9 a 11. A tu musím pochváliť obyvateľov týchto bytoviek, že značeniu hneď porozumeli a rešpektujú ho. Plocha na Železničnej ulici vďaka spolupráci s farským úradom a za príspevku firmy ProGarden bola skrášlená o **výsadbu stromovej aleje**.

● Rekonštrukcia cesty Kostolaný – Sokol'.

● Rekonštrukcia Sokolskej ulice.

● Sokolská cesta s novým asphaltovým kufrom.

Vynovili sme aj **budovy Základnej školy**. Stará budova dostala obnovený šat – vykonal sme **opravu fasády a jej náter a výmenu strechy na kotolni**. Na novej budove školy bola opravená zadná časť poškodenej fasády. Pred nedávnom bola osadená **nová brána**. Vybavenie školy je neustále modernizované (nové interaktívne tabule, školské pomôcky, výpočtová technika, náučné i praktické pomôcky, telocvičné náradie).

Mnoho prác sa vykonávalo v objekte **vodného mlyna**. Ten sa podarilo skodaovať a plne **zariadiť vybavením a inventárom** – stolmi, stoličkami, vybavením kuchyne, riadmi, servisom, obrusmi a naplno spustiť do prevádzky. Mlyn bol vybavený novým pódium, aby sa kvalita kultúrnych vystúpení zvýšila. Postupne sa celý areál, ako aj vnútorné priestory, naďalej dotvárajú. V spolupráci s Ing. arch. Ostrožovičovou bola **vypracovaná architektonická štúdia na výsadbu a úpravu celého areálu**. Viaceré pokusy o získanie finančnej dotácie nám zatiaľ nevyšli.

V rozvoji cestovného ruchu a športu sme sa v rámci medzinárodnej spolupráce **podieľali na spustení jedinečného projektu – splavovania na Hornáde a vybudovaní siete samoobslužných lodných kontajnerov**. Prenajatý pozemok za lesnou správou sa snažíme postupne zveľaďovať a vznikne tu športovo-oddychová zóna. Začali sme aj s **čistením Ostrova lásky**, ktorý chceme takisto revitalizovať. V našej dedine, v druhej v okrese Košice-okolie, sme **vybudovali pumtrackové ihrisko**, ktoré je vyhľadávané a navštevované nielen našimi občanmi, ale aj návštevníkmi z okolia.

V uplynulom období sme sa venovali aj **Domu nádeje**, v ktorom bola v **exteriéri vymenená stará dlažba za novú** – zámkovú, protišmykovú a vstup do budovy bol zbavený bariér. Zrealizoval sa **náter fasády**.

Teší nás investícia Farnosti sv. Štefana, v rámci ktorej bol zo zbierok veriacich zrekonštruovaný rokmi nevyhovujúci **vstup do našej najväčšej dominy – kostola sv. Štefana**. Vstup do kostola bol zároveň upravený aj na bezbariérový prístup. Poskytnutím techniky prispel aj obecný úrad.

Významnou investíciou bola **stavba obecnej kompostárne** na zbernom dvore a **nákup štiepkovača**, zakúpili sa aj ďalšie **kompostovacie zásobníky** pre domácnosti. Na traktor bol zakúpený **nový hydraulický sypač na zimnú údržbu**.

Investične najnáročnejšou akciou bola **rekonštrukcia Materskej školy**. Rekonštrukcii napomohlo úspešné získanie dotácie z Ministerstva dopravy SR z programu Plánu obnovy, implementácia projektu je

● Nová brána základnej školy.

● Nová obecná kompostáreň.

● Najväčšou investíciou bola rekonštrukcia materskej školy.

● Materská škola po rekonštrukcii.

však zo strany poskytovateľa zdĺhavá a nepružná, preto si obec na prefinancovanie investície muse-la vziať krátkodobý úver. Čakáme na refundáciu vynaložených výdavkov. Osadili sme **novú bránu** do areálu materskej školy. Prostriedky z Plánu obnovy však nepokryli všetky potrebné výdaje, ktoré bolo nutné na tejto budove zrealizovať. Z vlast-ných obecných zdrojov prebehla zároveň náročná aktivita – **rekonštrukcia školskej kuchyne a jej komplexné vybavenie novým gastronomickým zariadením**. Kuchynä zabezpečuje stravovanie aj pre základnú školu. V rámci budovy bolo potrebné taktiež vymeniť kompletnú vnútornú elektroinštaláciu, zrealizovať nové stierky a maľby, vymeniť podlahy.

Vedenie obce, hoci musí hospodáriť s obmedzeným rozpočtom, sa neustále snaží o rozvoj majetku obce a o postupné majetkovo-právne usporiadanie pozemkov potrebných na jej budúci rozvoj. Aj v roku 2024 **obec nadobúdala majetok, a to kupovaním pozemkov**, predovšetkým ďalších parciel v areáli mlyna a takisto parciel potrebných na rozšírenie ulice Na Hrabinu. Všade tam, kde je možná dohoda s vlastníkom, sa obec snaží o získanie iného práva k pozemkom, takto sa nám dlhodobo osvedčila spolupráca s Urbariátom – pozemkovým spoločenstvom, na pozemkoch ktorého ležia niektoré naše verejné komunikácie a priestranstvá. Urbariát vychádza obci v ústrety a v záujme budúceho rozvoja umožňuje bezodplatné dlhodobé nájmy pozemkov všade tam, kde sa chystá rekonštrukcia ciest a chodníkov, alebo ich výstavba. Obec si od urbariátu prenajala aj pozemok a sklady, ktoré boli kedysi súčasťou areálu chemickej továrne. Priestory budú slúžiť na parkovanie techniky obce a uskladnenie materiálu. Tento nájom je však už za riadnu úhradu nájomného.

Pre obec samotnú je veľmi dôležité získavanie externých finančných zdrojov. Len tak je možné uskutočniť mnohé rozvojové projekty a skrášľovať obec. Získanie každej externej finančnej dotácie je však časovo náročné a nie vždy so želaným úspechom.

Najvýznamnejšie pripravované projekty sú infraštruktúrne projekty zamerané na rekonštrukciu ciest a budovanie nových chodníkov. Podali sme **dve veľké infraštruktúrne žiadosti o dotáciu na rekonštrukciu a modernizáciu ciest a chodníkov**. Ide dokopy o finančný objem takmer 1 mil. eur. Držme si palce, aby sa projekty vyda-

● Vynovená školská kuchyňa.

● Pumptrack priniesol radosť najmä deťom.

● Výstavba parkoviska v centre obce.

řili a mohli sme rozostavať obec a opäť výrazným spôsobom dohnať modernizačný dlh na úseku obnovy miestnych komunikácií a v súvislosti so zvyšujúcim sa nárastom motorizácie dobudovať ďalšie chodníky pre peších. Projekt **Modernizácia miestnych komunikácií, obec Kostolany nad Hornádom** bol úspešný a obec s Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR podpísala zmluvu o nenávratných finančných prostriedkoch v sume 355 354,01 Eur. Za schválené získané prostriedky začneme na jar s rekonštrukciou ul. Hrubčská, Západná a Južná, na ktorej pribudne aj chodník pre peších. V tejto súvislosti boli vyzvaní aj obyvatelia týchto ulíc, ktorí nemajú ešte vybudovanú niektorú prípojku pre svoju nehnuteľnosť, aby tak čo najskôr spravili, pretože po rekonštrukcii ulíc už najbližšie roky prekopávky nebudú povolené.

Obec neustále zlepšuje svoje technické možnosti a z projektových prostriedkov a z rozpočtu obce boli zakúpené **dve traktorové kosačky**, ktoré nám umožnia rýchlejšiu a efektívnejšiu letnú údržbu väčších trávnatých plôch. Bol zakúpený **predný snežný pluh** na traktor a z dotácie Environmentálneho fondu s príspevom vlastných prostriedkov obce aj **pásový minibager**. Ten bude využitý pri svojpomocných stavebných aktivitách obce, terénnych úpravách, čistení lokalít od skládok, čistení rigolov a pod.

Kvôli zvýšeniu bezpečnosti sme sa pustili do obnovy – **rekonštrukcie schodov na ul. Svornosti**. Boli opravené najviac poškodené úseky, spodná časť bola zrealizovaná nanovo.

Väčšou investíciou hradenou z rozpočtu obce bola komplexná **oprava schodov a odvodnenia na Hrabinu** (ul. Matyldy Pálffyovej).

Vedenie obce si uvedomuje, že v obci je nedostatok stavebných pozemkov, obec nám za posledné roky zostarla, úmrtnosť prevyšuje prirodzený prírastok. Mladí ľudia pre nedostatok možností na vytváranie nového domova si hľadajú bývanie mimo obce. V dedine za posledné tri desaťročia nepribudla žiadna nová ulička. Obec preto pristúpila k naštartovaniu procesu **jednoduchých pozemkových úprav v lokalite Končisté**, aby sa do budúcnosti mohla obec trochu rozrásť a vytvorili sa podmienky na nové bývanie. Je to náročný proces, trvá roky, ale začať s ním už raz bolo potrebné. Už dnes je známa podoba budúcej novej štvrte, ktorá okrem možností na individuálnu bytovú výstavbu vytvorí aj priestor na občiansku vybavenosť (supermarket a ďalšie prevádzky).

Kvalitu služieb a občianskej vybavenosti dopĺňa **nová prevádzka lekárne**, ktorá je vynovená a otvorená aj v popoludňajších hodinách.

Na úseku bezpečnosti sme **inovovali kamerový systém**, boli vymenené, resp. doplnené aj niektoré kamery. Práve kamerový systém v našej obci napomáha polícii k dobrej objasnenosti priestupkov a trestných činov.

Život v obci nie je len o investíciách, ale aj o komunite. Posledné obdobie naša **obec žije bohatým kultúrnym životom**. Dovolím si povedať, že medzi obcami je tá naša **lídrom v organizovaní kultúrnych a spoločenských podujatí**, ktoré sú určené všetkým vekovým kategóriám.

Milí Kostolančania, želim si, aby sme našu obec aj naďalej spoločne skrášľovali každý svojim umom i ochotou priložiť ruky k dielu, aby sme mohli s hrdosťou konštatovať, že sa nám tu žije dobre. Lebo Kostolany sme my a spoločne tvoríme túto obec.

● Rekonštrukcia schodov na ul. Svornosti.

● Nové a bezpečnejšie schody na ul. M. Pálffyovej.

Mgr. Anton Medvec
starosta obce

Naši dobrovolní hasiči

Dobrovolný hasičský zbor má za sebou pestrý a aktívny rok 2025, ktorý priniesol viacero spoločenských aj zásahových udalostí. Hneď v úvode roka sa konala tradičná **hasičská zábava**. Zároveň do zboru pribudli noví členovia, ktorí posilnia jeho činnosť. K dobrovoľným hasičom sa pridali: Martin Matej, Jaroslav Olejár, Tomáš Harman, Lukáš Hanušovský a Simona Harmanová, ktorí úspešne absolvovali základnú prípravu. Pre zvýšenie odbornej pripravenosti sa členovia zúčastnili viacerých školení a kurzov:

Školenie v Lemešanoch na tému „Zastavme sršňa ázijského“, zamerané na elimináciu invázneho druhu.

Strojnícky kurz na obsluhu hasičskej techniky.

Zdravotnícky kurz – dôležitý pre zásahy pri úrazoch a záchrane života.

Členka **Jana Mičková** získala **rozhodcovský odznak** pre celoštátnu hru **Plameň**.

Okrem toho DHZ absolvoval aj **zdokonaľovaciu prípravu**, ktorá bola zameraná na likvidáciu požiaru historických pamiatok s využitím **diaľkovej dopravy vody** a postupy pri práci so **zranenou osobou**.

Ďalším podujatím bola aj **rodinná veselica**, na ktorej sa o program pre deti postarali dievčatá z DHZ. Pripravili množstvo tvorivých aktivít, hier a zábavných úloh, vďaka ktorým si deti užili popoludnie plné smiechu a radosti. Významným míľnikom bola aj **výročná členská schôdza**, ktorá sa tento rok symbolicky konala na Deň žien. Pri tejto príležitosti boli všetkým členkám DHZ odovzdané kvietky ako poďakovanie za ich prácu, podporu a aktívnu účasť na živote zboru.

Počas roka však nechýbali ani **zásahové činnosti**. Hasiči vyrazili k požiaru suchej trávy, k **spadnutým stromom**, zaplaveným cestám a podjazdom. Bolo to aj **riadenie dopravy** pri viacerých udalostiach, **polievanie porastov v období sucha**, poskytnutie prvej pomoci tínedžerom pri úrazoch, **dozor** na polmaratóne a maratóne, kde hasiči zabezpečovali zdravotnú a technickú podporu.

● Spomienka na patróna sv. Floriana.

K tradíciám zboru patria aj duchovné podujatia. Členovia sa zúčastnili **každoročnej svätej omše na počesť sv. Floriána**, patróna hasičov, ako aj **ďakovnej omše pre hasičov v Obišovciach**. DHZ zároveň zabezpečovalo organizáciu a riadenie dopravy pri **odpustovej slávnosti**.

Hasičský krúžok detí sa zúčastnil viacerých **detských súťaží**, kde mladí hasiči dosiahli **krásne umiestnenia**. Ich tréningy a súťažné aktivity potvrdzujú, že DHZ vychováva budúcu generáciu dobrovoľníkov.

Jana Mičková

● Zo zásahovej činnosti DHZO.

● Sv. Mikuláš priniesol radosť aj do materskej školy

● Sv. Mikuláš a jeho pomocníci

Automatický externý defibrilátor (AED)

Každou minútu od náhleho zastavenia krvného obehu bez podania resuscitácie klesá šanca na prežitie o 10 – 15 %. To, aký bude ďalší osud človeka, závisí od rýchlej reakcie práve v týchto prvých minútach. Záchraná služba nemusí byť hneď v dosahu. Obec Kostolany nad Hornádcom v snahe zvýšiť bezpečie a zdravie svojich obyvateľov a návštevníkov umiestnila zariadenie, ktoré môže zachrániť životy. Automatický externý defibrilátor (AED) je kľúčovým prostriedkom na zvýšenie bezpečnosti obyvateľov. Toto zariadenie umožňuje rýchlu a efektívnu prvú pomoc pri náhlej zástave srdca, výrazne zvyšujúc šancu na prežitie. AED JE UMIESTNENÝ V CENTRE OBCE PRI OBECNOM ÚRADE.

● Automatický externý defibrilátor.

Ďakujeme súkromným osobám a miestnym podnikateľom, ktorí prispeli na jeho zakúpenie a pokryli tak časť nákladov. Menovite sú to: Ing. Marek Stach, DOS-KNAP s.r.o., Peter Kišidai – Rýchloautoservis, Jaroslav Hreščák – RETRA, PLYNS – Milan Poľaško, ProGarden s.r.o., AUTOHAVRILA – Rastislav Havrila, Bohumil Ondruš – BONUS, ELBAUEN s.r.o. – Leonard Jeník, Spojmix plus s.r.o., Kostolianska zmrzlina – Vladimír Viduch, Lekáreň Granula, Ing. Peter Zahumenský, PhD., Mgr. Anton Medvec a Ing. Miroslav Kotora.

Ďakujeme Ing. Petrovi Zahumenskému, PhD. za sprostredkovanie sponzorov a šírenie myšlienky zjednotenia súkromného sektora pre tento ušľachtilý zámer.

ocú

CESTOVNÝ PORIADOK AUTOBUSOV

AUTOBUS platí od 14.12.2025											
Kostoľany - Košice						Košice - Kostoľany					
04:31	x	09:13	x,6,66			05:20	x	13:35	x10		
04:34	x,11	10:50	x			05:35	x	13:35	x11		
05:01	x	12:34	6ned			06:15	x	14:10	6, 66		
05:09	6 ned	12:45	x			06:25	x10	14:15	x 10		
05:50	x	14:30	x			06:30	x10	15:35	x		
06:10	x	15:57	x10			06:55	x	16:40	x		
06:51	x10	16:49	x			07:55	6+	17:40	ned		
07:00	x11	18:14	6ned			10:00	x	17:40	x		
07:01	x10	18:19	x			11:55	x 11,10	18:55	x		
08:08	x10					11:55	6, 66	19:00	6ned		
x = ide v pracovné dni						66 - nepremáva 29.8.					
6= ide v sobotu ned.= ide v nedeľu a vo sviatok						10 = premáva v prac.dni počas školského vyuč.					
10 = nepremáva od 22.12.2025 do 7.1.2026, 2.2., od 2.3. do 6.3., od 2.4. do 7.4., od 1.7. do 31.8., od 29.10. do 30.10						11 = premáva od 22.12.2025 do 7.1.2026, 2.2., od 2.3. do 6.3., od 2.4. do 7.4., od 1.7. do 31.8., od 29.10. do 30.10.					

Prevádzka cintorína a Domu nádeje

Ubehla už nejaká doba, čo bol do platnosti uvedený nový cintorínsky poriadok pohrebiska v Kostolanoch nad Hornádom. Jeho cieľom bolo zjednodušenie pôvodného dokumentu, cenníka úhrad a vyjasnenie viacerých pravidiel.

Stručne uvádzame najvýznamnejšie zmeny:

- zjednotenie tlecej doby u všetkých typov hrobov na 15 rokov,
- predĺženie nájmu na ďalších 10 rokov,
- povinnosť nahlasovať úpravy hrobových miest – je to potrebné urobiť písomne, pripravili sme tlačivo,
- povinnosť kamenárskych firiem hlásiť sa na obecnom úrade a vybaviť si vstup na pohrebisko,
- pri uložení nebohého a pri uzatváraní nájomnej zmluvy dostanú príbuzní manuál, ako možno a ako nemožno upraviť hrobové miesto,
- príbuzní sa môžu písomne vzdať starého hrobového miesta a ponúknuť miesto na nové pochovanie – vytvorili sme tlačivo,
- vstup na cintorín motorovým vozidlom možný za určitých pravidiel a vo vymedzenom čase,
- kapacita pohrebiska sa zaplňa, preto pochovávanie na cintoríne majú prednostne občania obce s trvalým pobytom,
- preferuje sa prirodzené pochovanie do zeme, bez betónových výstuží a hrobiek,
- vytvorí sa symbolický cintorín pre náhrobníky, ktoré pochádzajú zo zaniknutých hrobov,
- historicky hodnotné hroby a hroby významných rodákov obec zachová ako miestnu pamätihodnosť.

Povinnosti návštevníkov pohrebiska:

1. Návštevníci pohrebiska a Domu nádeje sú povinní dodržiavať Prevádzkový poriadok, zákon o pohrebníctve a pokyny prevádzkovateľa.
2. Návštevníci pohrebiska sú povinní:
 - a) na pohrebisku správať sa spôsobom, ktorý nenarušuje pietu a dôstojnosť miesta,

b) dbať na poriadok, čistotu a starostlivo zaobchádzať so zariadeniami, ktoré slúžia verejnému záujmu.

3. Návštevníkom pohrebiska sa predovšetkým zakazuje:

- a) vjazd motorových vozidiel a motocyklov na pohrebisko bez súhlasu prevádzkovateľa,
- b) fajčiť na pohrebisku,
- c) požívať alkoholické nápoje a omamné látky,
- d) odhadzovať odpadky mimo zberných nádob na to určených,
- e) vodiť psov na pohrebisko,
- f) robiť hluk na pohrebisku,
- g) neoprávnene zasahovať do iného hrobového miesta.

Pochovávanie na novom pohrebisku:

Na novom cintoríne sa telá zosnulých pochovávajú výlučne do jednoduchých, nevystužených hrobov.

Na novom cintoríne sa pochovávajú **len občania obce**, resp. rodáci obce.

Výstavba hrobiek a vystužovanie hrobov sú v tomto sektore zakázané.

Povrch hrobov bude upravený správcom cintorína alebo pozostalými, a to zarovnaním zeminou na úroveň okolitého terénu a vysiatím trávniku.

Volná výsadba trvalkových alebo letničkových kvetov, stromov či kríkov na hrobe, realizácia rôznych ohraničení hrobu obrubníkmi, kameňmi, betónovaním či iná úprava v rozpore s týmto poriadkom je zakázaná!!!

Konečnú úpravu povrchu hrobu správca cintorína zrealizuje do 18 mesiacov po uložení ostatkov.

Do hrobu je možné ukladať aj urnu s popolom neskôr zosnulého príbuzného.

Viac informácií nájdete na www.kostolany.sk/obec-2/cintorin/

ocú

● **POZOR! V roku 2025 a 2026 uplynie platnosť väčšiny nájomných zmlúv na cintoríne.** Áno, čas letí veľmi rýchlo a od prijatia prvého cintorínskeho poriadku a uzatvorenia nájomných zmlúv na hrobové miesta uplynulo, resp. čoskoro už uplynie prvých 10 rokov. **Nájomné zmluvy je preto potrebné na ďalšie obdobie obnoviť**, resp. sa vyjadriť, či o hrobové miesto naďalej pretrváva záujem, bude udržiavané, alebo je ho možné ponúknuť iným záujemcom.

V obci chceme chrániť historické dedičstvo aj obnovou pamätihodností

Obec Kostolany nad Hornádom sa rozhodla ochrániť svoje kultúrne, duchovné a prírodné dedičstvo vyhlásením miestnych hmotných i nehmotných pozoruhodností za pamätihodnosti obce. Ide predovšetkým o technicky pozoruhodnú stavbu vodného mlyna s areálom, drobné sakrálné pamiatky, ako kríže a sochy, pamätné tabule, objekt starej budovy školy, či kombinované diela človeka a prírody. Ich stav si vyžadoval menšie úpravy a zatraktívnenie. Projekt *Obnova, rozvoj a prezentácia pamätihodností obce Kostolany nad Hornádom* sa preto zameriaval na zlepšenie ich stavu, ich zviditeľnenie a propagáciu v regióne, s cieľom rozvoja návštevnosti obce.

V budove vodného mlyna bolo potrebné ošetriť artefakty, vyrobiť vitríny, zhotoviť informačné panely. Ošetrené a upravené boli aj lokálne pamätihodnosti ako kríže, socha sv. Jána Nepomuckého či pamätné tabule.

V budove vodného mlyna bolo potrebné ošetriť artefakty, vyrobiť vitríny, zhotoviť informačné panely. Ošetrené a upravené boli aj lokálne pamätihodnosti ako kríže, socha sv. Jána Nepomuckého či pamätné tabule.

O projekte porozprával **Anton Medvec**, starosta obce Kostolany nad Hornádom:

„Myšlienka projektu sa rodila dlhšie. Potreba väčšej propagácie pamätihodností a ich prezentácie širšej verejnosti bola nájstojčivejšia najmä po tom, čo obecné zastupiteľstvo prijalo Všeobecne záväzné nariadenie o evidencii pamätihodností na území obce Kostolany nad Hornádom. Ako vyštudovaný historik som sa podujal zrealizovať historický výskum pamätihodností a myšlienku ich propagácie rozvíjať. Vďaka brigádam dobrovoľníkov sa podarilo uskutočniť obnovu a opravu viacerých za-

nedbaných a poškodených lokálnych pamätihodností. Išlo najmä o objekt vodného mlyna, historický cintorín, kríže v okolí obce a pamätník padlým v II. svetovej vojne. Čas ubiehal rýchlo a kým pri tvorbe projektu boli optimistické predstavy o tom, čo všetko sa stihne vykonať, v realite po pri ďalších povinnostiach bolo niekedy náročné vyhradiť si čas a nájsť dobrovoľníkov na plnenie aktivít projektu. Ale napriek všetkému sa to podarilo. Väčšina aktivít je ukončená, prebiehajú už len menšie detaily ako popisy k expozícii, ukladanie predmetov a artefaktov do vitrín, montáž tabuliek. Vznikla aj informačná brožúrka *Pamätihodnosti obce Kostolany nad Hornádom*. Pripravené informačné tabule dotvoria expozíciu v interiéri vodného mlyna, ale budú aj súčasťou ďalších pamätihodností v obci.”

Projekt však nekončí, obec ráta s jeho pokračovaním:

„Projekt je živý, máme ďalšie plány. Evidencia pamätihodností sa bude rozširovať o ďalšie objekty. Rovnako je potrebné ich udržiavať, renovovať, ale aj naďalej propagovať verejnosti. Preto s aktivitami plánujeme pokračovať aj naďalej. Okolie pamätihodností plánujeme dotvárať, pribudne drobná zeleň, kvetinové záhony, či oddychové zóny s lavičkami,” dodal Anton Medvec.

(zdroj: <https://xapp.usske.sk/sk/clanok/obnova-pamatihodnosti-v-kostolanoch-nad-hornadom>)

● Vodný mlyn dnes slúži ako kultúrno-spoločenské centrum.

● Ikonická budova zdravotného strediska.

V obci Kostolany nad Hornádom sú doteraz evidované tieto nehnuteľné pamätihodnosti:

- a) **budova vodného mlyna** (tohto času kultúrno-spoločenské centrum, p. č. 1)
- b) **budova rímskokatolíckej školy** (t. č. budova základnej školy, p. č. 221)
- c) **budova notárskeho úradu** (t. č. budova materskej školy, p. č. 131)
- d) **bytový dom vedenia chemickej továrne** (t. č. zdravotné stredisko, p. č. 19)
- e) **pamätník obetiam fašizmu na Hrabčanoch**

Okrem týchto boli za pamätihodnosti vyhlásené aj pamätné tabule, malé sakrálné pamiatky, kríže, socha sv. Jána Nepomúckeho, Lurdská jaskyňa či staré náhrobníky na cintoríne. Zoznam sa bude naďalej rozširovať.

Ocú

130 rokov narodenia Lászlóa Mécsa (1895 – 1978)

„Moja duša k ďalekému brehu Hornádu cvála, kde vrby šumia a rieka hučí... kde si moja malá dedinka s kostolom na kopci...?“, napísal vo svojej básni v deň svojich 70. narodenín náš veľký rodák – kňaz László Mécs.

V nedeľu 26. 1. 2025 sme si jeho život a dielo pripomenuli počas spomienkovej slávnosti, ktorá sa začala svätou omšou. Tú celebraval d. o. Peter Szakács, O.Praem, správca farnosti Leles, príslušník rádu Premonštrátov v Jasove.

Po svätej omši sa uskutočnil pietny akt položenia venca k pamätnej tabuli na budove školy. Popoludní sa uskutočnil kultúrny program v KSC Mlyn, ktorý bol sprevádzaný hudobným vystúpením Metoda Rakára a Gabriely Leštachovej Roškovej. Počas podujatia bola otvorená aj výstava venujúca sa životu a dielu Lászlóa Mécsa, ktorú nám zapožičalo premonštrátske opátstvo v maďarskom mestečku Gödöllő.

Pri príležitosti 130. výročia rodáka sa uskutočnil aj obľúbený Čaj o piatej, pri ktorom sme si predstavili jeho detstvo, život, dielo a najmä literárne stopy – spomienky na svoje rodisko – Kostolany nad Hornádom.

V auguste sme uskutočnili aj obecný výlet, v rámci ktorého sme navštívili Jasovský kláštor, prvotné pôsobisko rodáka L. Mécsa. V Jasove a neskôr v Poproči pôsobila na škole aj jeho sestra Etelka Mártončíková (Balčíková).

Namiesto svojho pôvodného mena, zapísaného v matrike ako József Mártoncsik prvýkrát použil meno László Mécs pred stodesať (110) rokmi, keď sa tak podpísal pod svoju báseň zverejnenú v časopise *Élet* (Život). V jednom liste z roku 1967 uvádza, že priezvisko Mécs úradne prijal v roku 1938.

Na otázku, kým vlastne bol, nachádzame odpoveď v jeho básňach, citujem:

„Ja neprichádzam ani ako hrdina, ani ako svätý...“, alebo „Ja, Mécs, trúba Božieho slova...“, alebo „Od pstruhov som sa naučil: / nikdy neplávajú s prúdom, / ale vždy naproti, vždy hrdinsky, / v rade a trochu divoko, / pružne, trblietajúc, bystro / kde bolesť vodopádu syčí...“

László Mécs zostal v srdci a v duši do konca svojho života Kostolančanom. Ako už v spomenutom roku 1967 v napísanom liste uviedol: **„Na jeseň roku 1945 zobral som so sebou (v Ózde vystavený) na meno**

Martoncsik znejúci doklad totožnosti a osvedčenie o občianstve, aby som sa s tým mohol vrátiť do svojej rodnej vlasti, do už druhýkrát vzniknutého Československa. Nepodarilo sa. A tak som automaticky maďarským občanom pod úradným menom László Mécs.“

„Nenarodili sme sa na tento svet iba pre seba...“, priznával sa. V básňach zverejnených od Argentíny po Austráliu, od Litvy po Taliansko prezentoval toto zmýšľanie, tak sa mohol stať svetoznáмым veľvyslancom kultúry a literatúry.

Milí Kostoliančania, László Mécs bol hrdý na svoje kostolianske korene, buďte aj vy hrdí na neho.

Anna Kara

Princova trojnásobná ľútosť

László Méc

Keď nastal čas môjho zrodenia, hviezdny jas
nedal nám znamenie, že prišiel mesiáš.
Matka však spoznala v kolíske princov hlas.

Ostatní v kolíske videli drobčeka,
ktorý len žalostne plače a narieka,
lež matku napíňa jej nádej odveká:

darovať princovi nehu a lásky cit,
mliekom mu na prsiach slzičky osušiť
v nádeji, že svetu potrebný raz môže byť.

Len Pán Boh vie, ako plášť nehy utkala,
ktorým ma chránila odmala
a k nemu s láskou aj úsmev pridala.

Dodnes sa stará mi o šaty, košele,
varí mi večere, ustiela posteľ.
cítim sa ako princ s korunou na čele.

Kade som kráčal, sama zem spievala,
bo láska matky ma nad vodou držala,
ako môj anjel predou mnou kráčala.

(do slovenčiny prebásnil Mgr. Jozef Sabol, sokoľský rodák, žijúci v Kysaku)

Kým bola nažive, veselý bol môj svet,
každý mi mohol ho závidieť.
Ľútosť ma však ženie vrátiť sa späť:

Prvá z ľútostí, čo do duše mi vkročí:
prečo od nás princov celý svet tak bočí,
prečo nás svet nevidí ako matiek oči?

Druhá z ľútostí, čo som v srdci skrýval:
na hrobe matky zmohol ma smútku príval,
že iba v očiach matky princom som býval.

Aj keby celý svet diamantom sa stal,
ba celý vesmír perlou sa zajagal,
to všetko menej je od vďaky, čo matke som dal

Aj keby všetky rieky mojou dušou pretekali
a tisíce mlynov žalmy vďačnosti klepotali,
moju vďaku k matke by neprekonali.

A moje srdce dnes v zármutku žalostí.
že málo som vážil si matkine starosti –
to tretia je ľútosť, najväčšia z ľútostí.

● Zo spomienkovej slávnosti pred pamätnou tabuľou.

● Z výstavy venovanej Lászlóvi Mécovi.

135 rokov narodenia rodáčky – spisovateľky Márie Kočanovej

„Malá je to dedinka, učupená pod kopcom, na ktorom stojí kostol – Lastovičie hniezdo v božej dlani...”

(Mária Kočanová v poviedke *Ukradnuté šťastie*, 1943)

8.12.1890 sa narodila spisovateľka **Mária Kočanová**. A my sme si túto udalosť spolu so žiakmi základnej školy pripomenuli presne v deň **135. výročia**. Podujatia sa zúčastnil aj vzácny hosť - jazykovedec, Dr.h.c. prof. PhDr. Ján Sabol, DrSc. a rovnako aj PhDr. Vladimír Franka, iniciátori odhalenia pamätnej tabule na budove školy pred 35. rokmi, v roku 1990.

Žiaci spoločne so vzácnymi hosťami, duchovným otcom Branislavom a starostom obce Mgr. Antonom Medvecom, sa zišli pred pamätnou tabuľou, aby k nej položili veniec. Hneď nato sa presunuli do budovy starej školy, symbolicky do tej istej učebne, kde kedysi v školských laviciach sedávala aj budúca spisovateľka Mária, ktorá bola dcérou miestneho učiteľa Andreja Mártončíka.

Žiaci sa na besede dozvedeli základné údaje o jej živote a v podaní žiačok bola prednesená aj báseň a rozprávka z jej tvorby.

Na záver žiaci zaspievali školskú hymnu, hymnu, ktorá odkazuje na identitu tunajšej školy, na jej jedinečnú rodinnú atmosféru, na školu, ktorá do života vysielá šikovné a usilovné lastovičky, školu, ktorá nesie názov po svojej rodáčke Márii Kočanovej.

● Beseda so žiakmi základnej školy.

● Žiaci zhromaždení pre pamätnou tabuľou.

Za Albínou Klesovou...

Albínka, mama naša, čistá, biela vzácna duša poézie, s nami si tu v našich srdciach... áno, ten duch poézie ako pokoja a krásy ľudského bytia si niesla v sebe celým životom a si v ňom teraz, aj keď už nie si medzi nami. To, čo si nám dala – život do života v jeho radoostiach i bolestiach, je vzácne a Tvoje heslo všetko prijať a všetko odovzdať pretavené v dobro, pravdu a lásku života, bola Tvojou obetou pre nás, i narodeného Krista v jaslách, nie prázdny heslom... Básnici, využívajúc nie práve najľahší osud, tak z toho čo málo život dáva, urobia – Vianoce a radosť v srdciach a Tvoja úcta k Pražskému Jezuliatku i soške Matky s Dieťaťom v kuchyni je trvalým prejavom lásky k nám... To, že si z básnického rodu Martončíkovcov – brata a sestry básnika László Mécsa a spisovateľky Márie Kočanovej, Tvoj záujem o dušu a ducha ľudského bytia, záujem od dievčenských čias o divadlo, literatúru, poéziu, ľudovú hudbu a tanec sa preniesol do nás aj v časoch úpadku kultúry. A keďže dnes je duša a duch až na poslednom mieste, vyzerá to tu príliš technicky a umelo inteligentne. Tvoj jemný humor v tvojich, naším nárečím písaných „klapanciách“ je ukážkou radosti zo života a spolupatričnosti dedinského života zo starých čias, ktoré sa už nezopakujú... Ešte väčší humor, takmer čierny až metafyzický, je zo zbierky *Krásne tajomstvá smrti*, čo nie je paradoxom, keďže práve Život naplnený láskou k človeku a Bohu je tým tajomstvom časnosti i večnosti:

**Neboj sa smrti.
Nie je ich sedem,
tá je len jedna, jedinká.
Tichá a spravodlivá.
Útechy plná.
Pred každým raz zubami zadrkotá.
Neboj sa smrti, nie je ich sedem.
To skôr živého, no prázdneho
boj sa života...**

Samozrejme, Tvoja poézia vlastného vnútra, i tvojho života, ktorú si čítame, úplne predchnutá láskou ku Kristovi, je ukážkou Tvojej vznešenosti, mama... a radosti z Vianoc, práve toto Narodenie je tajomstvo bytia, života a smrti..., kedy narodil sa Kristus Pán...

Zasnežená kaplnka

Zasnežená, sama v poli – kaplnka
pod lipou s lístím odviatym.
Tichá pieseň spí tam v husliach na strunkách
všetko sníva v bielom objatí.
Len Pán z bohostánku požehnáva kraj.
Zurč duša a modlitbou sa rozžblnkaj.

Nech rozzuní sa, zväbi nás
z konečna do nekonečna,
kde všetko je už z rýdzich krás,
čisté, ako voda riečna.

Kamenná kaplnka
modlitba ľahunká.
Oblôčky ako dlaň
v nej Srdce – dokorán.

Pri ňom v svätom tichu kľačí
moje, v nôckach, v sladkom plači.

Pri hrudi máš moje vzdychy,
do objatia biednu prichýľ.

Už navždy s večnosťou

Čas sa raz zastaví a splynie s večnosťou,
raz vstúpiš do slávy a budeš navždy s ňou.

Až v dušiach zazvonia svadobné zvony,
tam každý pred Pánom si hlavu sklóní.

Aleluja, aleluja, večná sláva,
Boh nám lásku porozdáva.

Albína Klesová narodená 19. 11. 1939 v Kostolanoch nad Hornádom. Vydala spolu 6 zbierok básní – Požehnaná neha (1997), Sviatosť lásky (1998), Matka vykupiteľa (1999), Spev duše (2002), *Krásne tajomstvá smrti* (2014), *V Božej prítomnosti* (2017). V roku 2000 jej arcibiskup J. E. Mons. Alojz Tkáč udelil za jej poéziu cenu Fra Angelico. Opustila nás 18. 10. 2025.

Za všetko Ti s úctou a láskou ďakujú synovia
Pavol a Ľuboslav, ako aj vďační rodáci.

NOTÁRSKY DOM ČI MATERSKÁ ŠKOLA?

Centrum obce znova opeknelo, obec zrekonštruovala svoju ďalšiu verejnú budovu! Budova materskej školy dostala nový šat, v roku 2025 sa totiž uskutočnila jej komplexná rekonštrukcia. Pravdou je, že od jej postavenia ubehlo už 80 rokov a dnes možno len málokto vie, že pôvodný účel tejto budovy bol úplne iný.

Už od konca 19. storočia pôsobil v Kostolnoch štátny notár a matrikár a obec tvorila obvod notariátu, do ktorého boli včlenené aj okolité dediny. Hoci obec bola sídlom vtedy takej významnej inštitúcie, svoju vlastnú budovu nemala. Byť notára ako aj kancelária sídlili len v prenajatých priestoroch, raz v továrni, inokedy v hájovni na lesnej správe či v súkromnom rodinnom dome. Už v 20. rokoch 20. storočia v čase existencie I. ČSR začali sa snahy o vybudovanie vhodnej reprezentatívnej budovy obvodného notariátu. Iniciatívu vyvinul notár Róbert Langsch, ktorý do obce dochádzal denne z Košíc a obec na úradné účely chcela zakúpiť dom Jozefa Niguta. Od jeho kúpy sa napokon ustúpilo a obec od mesta Košice kúpila pozemok v centre obce, na ktorom mal vyrásť nový notariát. 1.2.1926 bol dokonca vypísaný aj konkurz na zhotovenie projektu, na čele obce však došlo k výmene a z realizácie plánov nič nebolo. Myšlienka na novú budovu ožila znova v roku 1937 a 21.6.1937 bol dokonca podaný aj návrh na vypracovanie projektu architektovi Arnoštovi Friedmanovi v cene 3500 Kč. K stavbe však nedošlo ani v tomto období.

Notári sa menili a k výmenám dochádzalo aj na čele obce. Striedali sa richtári viac pokrokoví s konzervatívnejšími, a to všetko malo vplyv na to, či sa smelé plány uskutočňovali alebo nie. Veľkú iniciatívu na stavbu notárskeho domu vyvíjal učiteľ Michal Smolko, rovnako, ako sa usiloval aj o elektrifikáciu obce.

Nové podmienky na stavbu notárskeho domu sa naskytli až počas Slovenského štátu. V rokoch 1943 – 1944 učiteľ Smolko a nový notár Mikuláš Driapsa vyvinuli opäť úsilie na pokračovaní 20 rokov starej myšlienky a v marci 1944 staviteľ Ing. arch. František Dugas z Prešova vypracoval projekt na stavbu veľkej reprezentatívnej budovy obvodného notariátu. 31.3.1944 sa spísala zápisnica, obhliadol pozemok a dohodlo sa na zadaní pre stavebné povolenie. Okres výmerom zo dňa 3.4.1944 stavbu povolil. Podľa pôvodného projektu mala budova pozostávať zo suterénu a dvoch podlaží. Prízemie malo obsahovať zasadaciu sieň, kancelárie, archív a sociálne

zariadenie. Poschodie malo slúžiť výlučne ako byt notára so salónom, spálňou a jedálňou. Bola tu aj kuchyňa a izba pre slúžku. V suterénnych priestoroch mala byť kotolňa, sklad uhlia, pracovňa a byt pre domovníka.

Projekt bol napokon pozmenený a samotná stavba sa realizovala trochu v skromnejšom duchu, no hlavná podstata usporiadania a účelnosti bola dodržaná. Stavba bola realizovaná vo vtedy typickom funkcionalistickom štýle a jeho charakteristickým znakom boli čisté a priame geometrické línie, obdĺžnikový tvar budovy, čistý priestor a účelnosť. Funkcionalizmus odmietal zbytočné vzory a dekorácie. Budova sa nezaobišla ani bez vtedajšieho imidžového materiálu – spišského travertínu, ktorým sa obložil vstupný portál, sokel budovy a interiérové sokle. Pre úsporu sa pri dokončovacích prácach upustilo od použitia travertínu na ďalších detailoch budovy. Z travertínu mal byť pôvodne na budove vytesaný aj štátny znak.

Prvotný finančný náklad na stavbu bol odhadovaný na 760 000 Kč a sčasti ho mal hradiť štát a sčasti všetky obce notárskeho obvodu. Obec Budimír sa na nákladoch podieľať odmietla, pretože žiadala o preradenie do iného notárskeho obvodu.

Podľa pôvodnej dokumentácie sa dozvedáme, že k stavbe sa pristupovalo vysoko odborne a zodpovedne a jej samotnému osadeniu predchádzal aj geologický prieskum pozemku a na základe jeho výsledkov sa navrhlo osadenie základov. Pre funkcionalizmus bolo typické používanie nových moderných materiálov, ako betón, železo, sklo. Preto aj táto budova má pevný betónový základ a železobetónové nosníky. Jej stavba sa stretla aj s problémami, keďže šlo o vojnové roky a práce boli pre prechod frontu prerušené. Starostovia obcí spolu s notárom poukazovali aj na vojnové škody na budove, keď pri prechode frontu bolo mnoho materiálu zo stavby zhabaného nielen nemeckými či sovietskymi vojakmi, ale aj ukradnutého občanmi. Vojnové škody na tejto investícii vyčísľili na nemalú sumu.

Búrľivými politicko-spoločenskými zmenami sa do problémov dostávala aj samotná stavba. Jej dokončenie sa v dôsledku zmeny štátu, meny a inflácie predražilo. Obce neustále požadovali od štátu pomoc. Firmy realizujúce práce pôvodné rozpočty preceňovali a vyššie ceny obec odmietala hradiť. Dochádzalo tak k sporom medzi

realizujúcimi firmami a obcou, ale aj k redukcii výdavkov a škrtom, v dôsledku čoho sa niektoré práce neuskutočnili, zjednodušili, alebo úplne vypustili.

Realizácia stavby prechádzala aj do roku 1946 a do užívania sa ju podarilo odovzdať 1.10.1946. V tom čase šlo o modernú budovu s rozvodom vody a kanalizácie. Mala vlastnú studňu s čerpadlom a interiér bol vybavený splachovacími záchodmi a kúpeľňami. Budova mala ústredné kúrenie a jeho rozvody boli zasekané do muriva, teda neboli v interiéri viditeľné. V suteréne sa nachádzala centrálna kotolňa so skladom uhlia. Kanalizácia ústila do novovybudovanej žumpy. Do budovy bol zavedený elektrický prúd. Notársky úrad tak disponoval všetkými vtedajšími najmodernejšími technickými vymoženosťami.

Zaujímavosťou je, že účel, na ktorý bola budova pôvodne budovaná – ako sídlo obvodného notárskeho úradu, prakticky nikdy nenaplnila, pretože v roku 1945 boli notariáty zrušené a vytvorili sa obvodné úrady miestnych národných výborov. Funkcia notára zanikla a nahradil ju prednosta obvodného úradu MNV. V čase, keď bola budova daná do užívania, už začala slúžiť tomuto novému orgánu. S odlahčením a troškou dávky irónie a nadsadenia možno povedať, že Kostolany plánovali výstavbu svojej vlastnej budovy notariátu tak dlho, že kým ju dostávali, notariátov už zrazu nebolo. A hoci aj notár v nej už reálne nikdy nesídlil, prvotná funkcia budovy veľmi dlho rezonovala v povedomí a dlho budovu nik nenazýval inak ako notársky úrad. A skutočne, táto stavba bola vo vtedajších pomeroch spolu s elektrifikáciou obce najväčšou investíciou v Kostolanoch počas vojnovnej Slovenskej republiky. Aj vtedajšia tlač uvádzala, že: „Bude to budova jedna z najmodernejších v šarišskozemplínskej župe a jej výstavba si vyžiada náklad 1.200.000 Ks. Okrem obytných miestností bude slúžiť aj divadelnej a osvetovej činnosti v obci.“

Budova slúžila ako sídlo MNV, matriky a sobášnej siene do zlúčenia obcí v roku 1960. Miesto si v budove od roku 1951 našla aj materská škola, nakrátko zubná ambulancia či lekáreň a v roku 2003 po osamostatnení obce boli dve miestnosti vyhradené na sídlo novovytvoreného obecného úradu, ktorý sa v roku 2021 presťahoval do vlastnej budovy. V súčasnosti budova slúži ako sídlo materskej školy. V roku 2025 bola komplexne zrekonštruovaná.

Mgr. Anton Medvec

● Pohľad do interiéru materskej školy, 1952.

● Sobášna sieň MNV.

● Pohľad na budovu bývalého notariátu pred rekonštrukciou.

Posledné obdobie sa toho mnoho zmenilo aj v našej Farnosti Svätého Štefana, prvomučeníka. Po 5-ročnom pôsobení náš duchovný otec Miroslav Kyšľa odišiel na nové pôsobisko – do farnosti Nižná Šebastová. Jeho pôsobenie vo farnosti bolo poznačené dlhým obdobím rôznych obmedzení súvisiacich so šírením koronavírusu. Mnohé aktivity museli byť preto prerušené, sv. omše sa slúžili v obmedzenom režime za prísnych opatrení. Jeden čas boli dokonca kostoly zatvorené a veľkonočné spovedanie nebolo možné. Našťastie, toto ťažké obdobie pominulo a naštartoval sa aj život vo farnosti, no koronakríza u mnohých už zanechala dôsledky a trvalo dlho, kým sa život znova ako tak vrátil do starých kolají.

Počas pôsobenia duchovného otca Kyšľa sa vo farnosti stihlo uskutočniť niekoľko významných udalostí. Pán dekan sa postaral o to, aby naša farnosť mala svoju identitu a dal vyhotoviť erb farnosti. Jeho autorom je Ladislav Vrteľ a erb bol riadne schválený Heraldickou komisiou SR. Erb bol prijatý v podobe: v modrom štíte nad červenou stuhou zviazanými palmovými ratolesťami tri strieborné kamene držiace rameno svätého Štefana Prvomučeníka v striebornom zlatolemom rukáve. Nad štítom sa znáša čierny kňazský klobúk na každej strane s jedným strapcom na čiernej šnúre. Hlavným erbovým motívom sú tri kamene, mučenícky nástroj – v ruke svätého Štefana Prvomučeníka. Zlaté palmové ratolesti sú všeobecným symbolom mučeníctva a zviazané sú stuhou vo farbe mučeníckej krvi. Modrá farba je farbou nebies a odkazuje na svätým Štefanom videné "otvorené nebo", cieľ nášho putovania, zároveň upozorňuje na mariánsky rozmer farnosti so starobyľným pútnickým chrámom Narodenia Panny Márie v Malej Vieske. Erb bol slávnostne posvätený v deň sviatku sv. Štefana, patróna farnosti 27. 12. 2022.

Otec Miroslav sa snažil viesť veriacich k hlbšiemu vnímaniu a prežívaniu viery, usiloval o hlbšie a hlbavejšie prežívanie evanjeliového radostného posolstva v každodennom živote. Jeho kázne ostali nezabudnuteľné. Jednou z jeho osobnostných charakteristík bolo, že podporoval angažovanie veriacich v duchovnej oblasti, povzbudzoval ich k samostatnosti a iniciatíve, pričom každému, kto prišiel s aktivitou, umožnil mu ju bez zábran realizovať. A tak s nadsádzkou môžeme konštatovať, že touto svojou vlastnosťou ako keby vo zverenej miestnej cirkvi pripravoval pôdu pre synodálnu cestu a proces, ohlásený Svätým Otcom Františkom.

Veľkou, historickou udalosťou vo farnosti boli počas pôsobenia otca Miroslava Sväté misie, ktoré sa uskutočnili po 75. rokoch pod vedením pátrov augustiniánov. Program misií trval od 23. do 29.

septembra 2024. Každý z dní bol venovaný niektorej zo sviatosti – sviatosť krstu, sviatosť spovede, sviatosť manželstva, sviatosť Eucharistie, sviatosť pomazania chorých, sviatosť birmovania a sviatosť kňazstva. Sobotné dopoludnie bolo putovaním po stopách Božej pútničky Preblahoslavennej Panny Márie. Podvečer v Sokoli a Tepličanoch bola možnosť prijať sv. spoveď. Od 19:00 sa v Tepličanoch uskutočnil evanjelizačný program. Počas jednotlivých dní bola vždy možnosť prikrčiť k sviatosti pokánia, zúčastniť sa sv. omše a ďalšieho programu, ako napríklad vo štvrtok v rámci Eucharistického dňa bola celodenná poklona pred vyloženou Najsvätejšou Sviatosťou. Nechýbala ani moderovaná adorácia. Počas misií bola predstavená aj kniha o sv. Augustínovi autora Juraja Pigulu.

Sv. misie boli ukončené v nedeľu sv. omšou v Malej Vieske, po ktorej sa uskutočnilo agapé spojené s podávaním gulášu.

Okrem duchovného rozmeru sa počas pôsobenia otca Miroslava podarilo zrealizovať aj niekoľko investičných akcií. Najvýznamnejšou bola rekonštrukcia strechy farského úradu. Pôvodná asfaltová strecha bola nahra-

● Posviacka erbu počas odpustovej slávnosti sv. Štefana. 27. 12. 2022.

● Rekonštrukcia schodov farského kostola.

dená novým hliníkovým plechom. Farská budova s novou strechou antracitového prevedenia dostala nový elegantný vzhľad. Uskutočnila sa aj rekonštrukcia kuchyne, začalo sa s opravou vstupu do farského kostola a boli pripravené podklady na prístavbu sociálnych zariadení pri pútnickom chráme v Malej Vieske.

Duchovný otec Miroslav bol na vlastnú žiadosť k 30. júnu 2025 z našej farnosti preložený na nové pôsobisko. Vďační veriaci sa s ním rozlúčili aj týmito slovami:

Z úcty a vďaky duchovnému otcovi Miroslavovi!

Z úlomkov ticha spriadame slová

jak vďaku za bytie i ódu na kňazstvo.

Za „áno“ kňaza chceme sa poďakovať -

modlitba, vďaka, žehnanie je jeho víťazstvo.

Horúca krv sa nám v žilách mihá -
to, čo drží telo človeka.

A čo duše? Na paténe ich kňaz dvíha,
odprosuje za ne i prosby odrieka.

Za Vaše otvorené srdce ďakujeme,
za Božie slovo, v homíliách povzbudenie,
za apoštolát lásky, misie pre posilu,
za všetky sviatosti a službu v každú chvíľu.

Pred Bohostánkom s Vami, otče, vždy sme naši
prístav,

cez Fatimské soboty s Matkou kňazov – Krista.

A už sa slovám máli ...

Nuž vrátíme sa do ticha.

Žíte, otče, i naďalej s dušou v raji,

a Duch Svätý nech Vás láskou preniká!

(V.S.)

● Rekonštrukcia strechy farského úradu.

Duchovnému otcovi Miroslavovi želáme na novom pôsobisku v Nižnej Šebastovej veľa duchovných síl, milých a angažovaných farníkov a hlavne neustále Božie požehnanie.

Od 1. júla 2025 prevzal vedenie farnosti nový duchovný otec Branislav Varga. Vo farskom kostole ho v mene všetkých farníkov 6. júla 2025 privítal starosta obce Anton Medvec. Nový duchovný otec, rodák z dedinky Gyňov, prišiel na našu faru z predošlého pôsobiska v mestečku Sečovce, v ktorom pôsobil štrnásť rokov. Prajeme mu, aby sa mu v našej farnosti páčilo, našiel tu dostatok spolupracovníkov pre svoje pastoračné aktivity a aby ho Pán Boh obdaril pevným zdravím a požehnaním.

● Privítanie nového duchovného otca Branislava Vargu.

● Vzácnny historický moment, keď sa stretli všetci duchovní otcovia pôsobiaci vo farnosti po roku 1990.

ROZVOJOVÝ TÍM KOSTOĽANY NAD HORNÁDOM

V obci Kostolany nad Hornádom pracuje tím ľudí, ktorých záujmom je priniesť do života obyvateľov nové zážitky. A nie iba to. Chceli by zlepšiť – tam, kde je to potrebné, životné podmienky. Náš tím tvorí desať ľudí, ku ktorým prirátajte chuť, záujem o zvelaďovanie obce, snahu a pracovné nasadenie. Ale pozor! Odpočítavať nič nebudeme, preto pripočítavajme ďalej: a to vaše podnety, postrehy a názory na to, čo sa vo vašej obci deje a mohlo by sa ešte diať. Napokon, ku všetkému prirátajte vašu pomocnú ruku. A máme výsledok! Áno, vychádza mi to! Rozvojový tím Kostolany nad Hornádom, ktorý spoločne pracuje pre vás!

Pozrite sa na to, akú náplň práce majú jednotliví členovia Rozvojového tímu:

Rozvojový pracovník plánovania – vedúci tímu, zabezpečuje plánovanie, sieťovanie a prepájanie činnosti jednotlivých členov miestneho rozvojového tímu.

Nene – má za úlohu podporovať zdravý vývin dieťaťa vo veku do 6 rokov a zvyšovať rodičovské zručnosti s cieľom lepšej pripravenosti nástupu detí do školských zariadení.

Nenementorka – vykonáva najmä činnosti spojené s koordinovaním a usmerňovaním Nene vo svojej pôsobnosti.

Rozvojový pracovník pre mládež – podporuje neformálne vzdelávania v oblasti práce s mládežou a voľnočasových aktivít.

Rozvojový pracovník pre bývanie – zlepšuje podmienky bývania prostredníctvom ním poskytovaných služieb, udržiava spolunažívanie obyvateľov v susedstve a v rámci celej sídelnej komunity, zvelaďuje okolité prostredie pri obytných domoch, podporuje environmentálnu oblasť.

Rozvojový pracovník pre pracovné poradenstvo – zvyšuje zamestnanosť formou podpory a prípravy na pracovný trh prostredníctvom pracovného poradenstva v jeho pôsobnosti.

Sociálny pracovník – motivuje a aktivizuje jednotlivcov a rodiny na riešenie problémov a nepriaznivých životných situácií.

Rozvojový tím sídli v Kultúrno-spoločenskom centre Mlyn. V jeho interiéri a exteriéri členovia pripravujú zaujímavé podujatia.

Všetkých vás, Kostolančanov, srdečne pozývame na naše aktivity a tešíme sa na vaše návrhy, vašu účasť i spoluprácu.

Kontakty:

email: rozvojovytimkostolany@gmail.com

Tel.: 0910 713 588

Ivan Zezulka – vedúci tímu

Výnimočné stretnutie po desiatkach rokov

Všetko prišlo tak nečakane a malo to rýchly spád.

19. apríla som dostala SMS-ku, že 4. mája 2025 bude stretnutie bývalých členov dychovky. Bola to jedna z najprekvapujúcejších správ, aké som kedy dostala. Prešlo vyše štyridsať rokov od tých čias a veru spomienky zapadli hlboko pod hrubú vrstvu prachu a pavučín. A zrazu akoby ktosi prišiel, ofúkol prach a pavučiny, otvoril truhlicu spomienok a zasial do srdca radosť...

● Bývalí členovia dychového súboru vzdali úctu učiteľovi a zakladateľovi dychovky Jozefovi Kováčovi pri jeho pamätnej tabuli.

Ale pekne po poriadku.

Pali Oravec dlho nosil myšlienku na stretnutie v hlave. Občas sa s niekým stretol a poznáte to – bolo by dobré, keby sme sa stretli – ale nenašiel sa nikto, kto by povedal „poď, Pali, zorganizujeme to“. No Palimu sa už zavrtal chrobák do hlavy a už ho odtiaľ nikto nedostal. Pridal sa k nemu Jožo Štofka a chlapi pripravili všetko veľmi krásne a dôstojne.

Samotný deň „D“ nastal v nedeľu 4. mája popoludní. Pomaličky sme sa schádzali na školský dvor a vdychovali pomyselné vône minulosti. Slniečko nás zohrievalo prajnými lúčmi a dotváralo slávnostnú aj priateľskú atmosféru, v ktorej bolo cítiť radosť z prítomnosti a očakávanie nasledujúceho priebehu popoludnia. Bolo zaujímavé sledovať, ako sme sa navzájom „okukovali“. Niet sa čo čudovať – miestni obyvatelia sa z času na čas stretli, niektorí aj častejšie, ale niektorí sme opustili rodné obce v mladosti, založili si rodiny a odvtedy sme sa nevideli. Niektorí sme sa spoznali hneď, alebo po pár minútach. S niektorými sa po pár slovách vrátili živé spomienky na gestá, tón reči, no horšie bolo vybaviť si mená... tie sa akosi „vyparili“. Ale po pripomenutí sa zázračne obnovovali mnohé detaily, živé spomienky sa vracali, postupne sa obliekali do pestrých farieb a v plnej paráde poletovali medzi nami.

Po úvodnom neformálnom stretnutí sa začala oficiálna časť.

Privítal nás p. Ivan Zezulka, ktorý otvoril naše stretnutie výzvou, aby sme si pripomenuli nášho oddaného dlhoročného vedúceho Dychového súboru Mladosť, pána Jozefa Kováča, vtedajšieho riaditeľa ZŠ v Kostolčanoch. V prítomnosti jeho

● Spoločenské posedenie dychovkárov v KSC Mlyn.

syna Joža Kováča, tiež člena dychovky, sme si uctili jeho pamiatku položením venca k pamätnej tabuli.

Po oficiálnej časti sme sa presunuli do krásnych priestorov mlyna v Kostolčanoch, kde nás už čakali prestreté stoly, malé občerstvenie, ale hlavne dobrá nálada a radosť zo stretnutia. Spomienky oživovali aj dobové fotografie, ktoré niektorí členovia priniesli. Pripomenuli sme si aj tých, ktorí už nie sú medzi nami a uctili sme si ich minútou ticha...

Veľká vďaka patrí všetkým, ktorí sa pričini- li o všetky „drobnosti“, ktoré boli potrebné, aby sme sa u vás cítili výborne – okrem spomenutých pánov na začiatku aj pánovi starostovi Kostolčan, pánovi starostovi Družstevnej pri Hornáde a všetkým ďalším ochotným rukám a srdciam, ktoré prichystali priestor, pripravili chutný guláš, doviezli občerstvenie, techniku na premietanie... a vôbec – mysleli na všetky detaily, ktoré ani nie sú spomenuté, aby nám pripravili skvelý zážitok.

Rozchádzali sme sa s predsavzatím, že toto stretnutie bolo prvé, ale určite nie posledné.

Eva Eperješiová

● Jozef Kováč ml.

● Starosta Anton Medvec

Rok 2025 s „Bapskim paňstvom“

Sokoľské divadlo – SoLo nám v závere tohtoročných fašiangov a opätovne tesne pred adventom pripravilo opäť chutnú nádielku sokoľského slova, ochotníckeho hereckého umenia a ostrovtipu až humornej nadsádzky v spracovaní divadelnej hry *Ženský zákon* od Jozefa Gregora Tajovského.

Lenže – nie je spracovanie ako spracovanie. Táto adaptácia bola pripravená a realizovaná v sokoľskom nárečí pod názvom *Bapske paňstvo*.

Vedela som od samotného režiséra už dávnejšie, že nosí v hlave tento plán a postupne mi oznamoval, že rozmyšľa nad názvom v nárečí (s návrhom názvu hry napokon prišiel prof. Ján Sabol), že chce krátiť text, aby hra nebola príliš dlhá, že hľadá dievčinu a chalana na obsadenie hlavných postáv... Potom sa náš komunikačný kanál na dlhší čas uzavrel a zrazu jedného dňa prišla pozvánka na premiéru. Veľmi ma to potešilo a netrpezlivo som očakávala deň D.

Zúčastnila som sa premiéry v Sokoli 1.3.2025 (druhá premiéra bola hneď na druhý deň v Družstevnej pri Hornáde a reprízy boli 22.11.2025 v Sokoli a 29. 11. 2025 v KSC MLYN v Kostolčanoch nad Hornádom). Bez okolkov priznávam, že

moje očakávania sa vrchovato naplnili a výsledok opäť potvrdil kvality súboru SoLo. Pod rukami autora myšlienky a režiséra Vlada Franku uzrelo svetlo sveta jedinečné predstavenie, ktoré nadobúda nový rozmer a obohatenie v ďalšom nárečovom móde – po spišskom a záhoráckom teraz aj v sokoľskom. Podľa vlastných slov režiséra „snažil som sa s výdatnou pomocou Janka Sabola transformovať text hry do čo najvernejšej podoby sokoľského nárečia“ môžeme skonštatovať, že zámer sa vydaril a môže s ním byť spokojný nielen divák, ktorý „nevidí do hrnca“, ale i autor (ktorý vždy nájde nedostatky), herci a všetci, ktorí sa podieľali na prípravách a realizácii diela.

Keď sa po premiére režisér poďakoval súboru a celému tímu za odvedenú prácu, veľmi ma zaujala poznámka, že herci v hlavných úlohách *Miška* (Martin Bartoš) a *Haňički* (Emka Vajdová) nikdy nehovorili a nehovoria nárečím a že to bolo pre nich veľmi náročné. Nepochybujem o jeho slovách. O to viac obdivujem a oceňujem ich vynikajúce výkony, hlavne vytrvalosť a odhodlanosť v prekonávaní prekážok na skúškach hry. Emka a Martin presvedčivo ponúkli divákovi obraz zaľúbencov, ktorý stelesňoval čistý, romantický,

nesebecký a nežný vzťah, ešte neskalený nástrahami života. Zároveň sa nemôžem nezmieniť o výborných výkonoch predstaviteľiek Margity Javorovej (Valéria Kurucová) a Marji Maleckej (Agáta Trefová), ktoré podali nielen obdivuhodný herecký výkon, ale miestami aj výkon, ktorý potreboval hľadám i fyzický tréning na takú záťaž pri hádkach. Jednoznačne možno povedať, že svoje úlohy zvládli bravúrne a hádať sa teda vedia bezkonkurenčne.

Napokon, obdivuhodná bola herecká vyrovnanosť všetkých účinkujúcich (okrem vyššie spomenutých) – excelentnej intrigánky Dory Kalínovej alias Márie Holubovej, presvedčivého Jeňu Maleckého v podaní sokolského starostu Ľuboša Šucu a svojrázneho a originálneho sluhu Pištu, ktorého zasa hral kostoliansky starosta Anton Medvec. Opäť sa potvrdilo, že režisér mal opäť šťastnú ruku pri obsadení hry, viem, že v miestnych či lokálnych podmienkach lepšia a typovo presnejšia možnosť výberu snáď ani neexistovala. Veľmi, veľmi oceňujem (tak ako i pri minulých hrách súboru), že som v tejto veselohre mohla opäť vidieť výborných ochotníckych hercov nielen zo Sokola (Emku Vajdovú, Valériu Kurucovú, Ľuboša Šucu), ale aj z Kostolian nad Hornádom (Máriu Holubovú a Antona Medveca) a z Družstevnej pri Hornáde (Agátu Tréfovú a Martina Bartoša). Veď naše tri obce mali vždy medzi sebou výborné susedské vzťahy a tento počin ich posúva na novú úroveň.

Veľmi ma zaujala aj scéna. Účelná, divadelne čistá, nostalgicky jednoduchá, zato sa však pozorný divák mohol vyžiť v detailoch (maľované smaltované misky, hrnčeky, drobnosti v talašu), ktoré výborne dotvorili atmosféru doby a vtiahli diváka do deja a do času minulosti.

Na záver pomyselné snímam klobúk ako veľké uznanie za ďalší kameň do mozaiky divadla. Verím, že sa všetci v zdraví dožijú (dožijeme) stovky trvania ochotníckeho divadla v Sokoli (v tomto roku bolo 96. výročie uvedenia prvej hry v obci) a už teraz sa teším na jubilejné predstavenie. Prajem dramaturgovi, režisérovi a otcovi tvorivých myšlienok Vladovi Frankovi, aby ho nápady a inšpirácie neopúšťali a aby ich v dobrom zdraví mohol realizovať ešte dlhé roky. Hercom

prajem, aby im ich tvorivosť prinášala radosť a naplnenie a všetkým, ktorí sa podieľajú na príprave, prajem takisto radosť z tvorivej a vzájomne obohacujúcej spolupráce.

Eva Eperješiová

● Skvelý herecký výkon ochotníkov zachytávajú fotografie Jozefa Szökeho a Martina Mateja.

Kultúrno-spoločenské centrum MLYN

Miesto pre Vaše príbehy...

rodinné oslavy, životné jubileá, svadby, krstiny, smútočné posedenia...

Miesto pre Vaše kultúrne zážitky...

plesy, firemné posedenia, koncerty, divadlá...

Kontakt a bližšie informácie o možnosti prenájmu:

Obecný úrad Kostolany nad Hornádom

Tel.: 055/ 6981 052

Email: obec@kostolany.sk

Prevádzkový poriadok a cenník nájdete na:

<https://www.kostolany.sk/institucie-a-sluzby/kulturno-spolocenske-centrum-mlyn/>